

ת"פ 5499/06/19 - מדינת ישראל - פמ"ד נגד מאזן בן חסאן אל געאר

בית משפט השלום בבאר שבע

כ"ט שבט תשפ"א
11 פברואר 2021

ת"פ 5499-06-19 מדינת ישראל נ' אל געאר

תיק חיצוני: 2728/2019

לפני כב' השופט רון סולקין

מאשימה

מדינת ישראל - פמ"ד
ע"י ב"כ עו"ד דניאל גלעד

מאזן בן חסאן אל געאר
ע"י ב"כ עו"ד אחמד ס. ותד

נגד

נאשם

החלטה

בקשה לתשלום הוצאות הגנה ופיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977.

מבוא והשתלשלות הדין

נגד הנאשם הוגש כתב אישום, המייחס לו עבירות כדלקמן:

· החזקת נשק חם ותחמושת שלא כדין, בניגוד לסעיף 144(א) רישא וסיפא לחוק העונשין, תשל"ז - 1977;

· ירי מנשק חם, בניגוד לסעיף 340א(ב) (1) ו-(2) לאותו חוק.

בהתאם לעובדות כתב האישום, במסגרת סכסוך בין שני פלגים במשפחת אל ג'עאר, אליה משתייך הנאשם, בתאריך 19.05.19, סמוך לשעה 23:45, התפתחה קטטה אלימה בשכונה 26 בעיר רהט.

על פי המיוחס לנאשם, במהלך הקטטה, עמד ברחוב, בעודו מחזיק באקדח, מול בית 37, בו מתגורר אחד מבני הפלג היריב - אברהים אל ג'עאר.

באותה עת, אברהים ניגש אל חלון ביתו, הבחין במתרחש וצעק לעבר הנאשם וכן לעבר אחרים שהיו במקום, שיירגעו וילכו, או מילים דומות לאלו.

באותו מעמד - כיוון הנאשם את האקדח לעבר אברהים, אך מיד לאחר מכן הסיט את ידו עם האקדח הצידה, החזיקו כלפי מעלה וירה מספר יריות באוויר.

סמוך לאחר מכן, יצאו שניים נוספים מפני הפלג היריב, עאסם אל ג'עאר ומחמד אל ג'עאר, המתגוררים בבית 36, אל הרחוב, והבחינו בנאשם, המתקרב לביתם בעודו מחזיק באקדח.

עאסם צעק לעבר הנאשם ואחרים שהיו ברחוב, שילכו הביתה וכי "לא צריך בלאגן", או מילים דומות לאלה.

הנאשם ועאסם התקרבו אחד לשני ועאסם אמר לנאשם שילך הביתה, וייקח את המשפחה שלו, או מילים דומות לאלה.

הנאשם השיב לעאסם, כי הוא (עאסם) "לא המטרה שלו", הרים את ידו כלפי מעלה וירה באמצעות האקדח מספר יריות באוויר.

לאחר מכן, כיוון הנאשם את האקדח לכיוון רגליו של מחמד, שעמד בצד, אך מחמד דרש מהנאשם להסיט את נשקו והנאשם עזב את המקום.

הנאשם כפר בעובדות ובעבירות שבכתב האישום.

הנאשם הודה בקיומו של הסכסוך בין הפלגים היריבים וכן בכך, שבמועד הנקוב בכתב האישום - התפתחה קטטה באזור המפורט בכתב האישום. עם זאת, לטענת הנאשם - במועד הרלוונטי, קרי: בשעת הקטטה המתוארת - שהה בביתו ומכל מקום - לא נטל חלק באירוע.

מטעם התביעה, נשמעו העדים הבאים:

- ע.ת. 1 (ע.ת. 1 בכתב האישום) - אברהים אל ג'עאר;
- ע.ת. 2 (ע.ת. 2 בכתב האישום) - עאסם אל ג'עאר;
- ע.ת. 3 (ע.ת. 4 בכתב האישום) - מחמד אל ג'עאר.

אמרותיהם של יתר עדי התביעה, לרבות פואד אל ג'עאר וחסן אל ג'עאר - הוגשו בהסכמה, חלף עדותם בבית המשפט.

ההגנה הסכימה להגשת כלל המסמכים הרלוונטיים מתיק החקירה, אשר סומנו ת/א' - 19/ת ולהלן תבוא התייחסות אל החלקים הרלוונטיים מהם בלבד.

מטעם ההגנה, העיד הנאשם בלבד.

לא הוגשו מוצגים מטעם ההגנה.

הצדדים הגישו סיכומיהם בכתב.

בהכרעת הדין מיום כ"ה חשוון תשפ"א - 12.11.20, הורה בית המשפט על זיכוי של הנאשם מהעבירות המיוחסות לו וזאת למרות, שעלה בידי התביעה הכללית להוכיח, כי האירוע האלים המתואר בכתב האישום אכן התרחש, בזמן ובמקום הנקובים בו, אלא, שלא עלה בידיה להוכיח, במידת הראיות הנדרשת בפלילין, כי הנאשם - דווקא הוא - השתתף באירוע, החזיק נשק חם ועשה בו שימוש.

זאת, בין היתר, לאור העובדה, כי ראיות התביעה הקושרות את הנאשם לאירועים הן ראיות נסמכות, רובן ככולן, על עדות בני הפלג היריב, שהם עדים מעוניינים, ולאחר שבית המשפט מצא, כי עדויות אלה אינן עומדות במבחנים השונים, שנקבעו בפסיקה.

עוד נקבע בהכרעת הדין, כי אף אחת מהראיות החפציות, שנאספו בפרשה - אינה מחזקת את דברי עדי התביעה ואינה קושרת את הנאשם לאירוע.

הגם שנקבע, בהכרעת הדין, כי עלה בידי התביעה להצביע על קיומן של סתירות ופרכות מסוימות בגרסת הנאשם, הרי - מצא בית המשפט, כי אין באי דיוקים אלה שמסר הנאשם (הדבר נגע בעיקר לטענת האליבי שהעלה), כדי להוות ראיה בעלת כוח הוכחתי משל עצמה.

ההגנה הגישה הבקשה דנן בתאריך ט"ז טבת תשפ"א - 30.12.20.

התביעה הגישה תגובתה בתאריך י"ב שבט תשפ"א - 25.01.21.

ההגנה השיבה לתגובת התביעה בתאריך י"ח שבט תשפ"א - 31.01.21. בהתאם להחלטת בית המשפט מאותו היום - הוגשה, ביום כ"ה שבט תשפ"א - 07.02.21, הודעה מוסכמת מטעם הצדדים, במסגרתה מסרה התביעה תשובה לשני עניינים נקודתיים, שעלו בתשובת ההגנה וכן נמסרה הסכמת הצדדים, למתן החלטה בבקשה על בסיס כתבי הטענות, בלא צורך בקיום פרונטלי.

מכאן - החלטה זו.

טענות הצדדים

בבקשה נטען, כי הנאשם נעצר בתאריך 20.05.19, ושהה במעצר של ממש עד ליום 23.07.19, כשהמעצר החקירתי התארך, בין היתר, בשל אי התקדמות החקירה בקצב הנדרש (על כך העיר גם בית המשפט בהחלטת המעצר מיום 28.05.19); בשל יומן בית המשפט - המותב אשר שמע בקשת המעצר עד תום ההליכים וכן בשל בקשת דחיה מטעם שירות המבחן.

החל משחרורו - שהה הנאשם בתנאים מגבילים, לרבות מעצר בית והרחקה מביתו, בעיר רהט - לעיר אשקלון וזאת עד לתאריך 12.11.20.

לטענת ההגנה, מלהתחילה נשען כתב האישום, שהוגש נגד הנאשם, על "אדן ראייתי רעוע" כשהכוונה לכך, שכתב האישום נסמך אך ורק על עדותם של אנשים בעלי אינטרס.

ההגנה טענה, כי הנאשם טען לחפותו מהרגע הראשון.

בשל כתב האישום, זומן הנאשם, אשר מנהל פרקטיקה כקלינאי תקשורת והוא עסק גם כעובד מדינה, לשימוע בנציבות שירות המדינה והוא נאלץ לשכור עורך דין נוסף בהליך זה, שם הוחלט על השעייתו.

ההגנה טענה, כי לנאשם נזק אותו אין ניתן לתקן וכי זהו אחד המקרים, בו ראוי לחייב את המדינה בפיצוי, שגם כך הוא פיצוי חלקי.

ההגנה טענה, כי מלהתחילה, ולכל הפחות מאז שמיעת עדי התביעה, ניתן היה להבחין, כי המדובר היה בעדויות שלא יהיה בהן די להרשעה. לחלופין טוענת ההגנה לפיצוי הנאשם, מחמת הצדק, על פי החלופה השנייה הקיימת בדין, וזאת לאור נסיבותיו האישיות; הפגיעה בשמו הטוב; הנזק הכלכלי שנגרם לו.

בתגובת המאשימה, שהוגשה באיחור, נטען, כי בכל הנוגע לטענה באשר לדיוט הראיות - הסכימה ההגנה עצמה לקיומן של ראיות לכאורה, בהליך המעצר ואף לא טענה, כי אין עליה להשיב לאשמה. מכאן - כיצד תוכל לטעון כי לא היו די ראיות לאישום?

המאשימה טענה, כי הזיכוי נסמך, בעיקרו, על עיקרי מהימנות, שלא היו ידועים למאשימה קודם להגשת כתב האישום.

המאשימה ביקשה, כי בית המשפט ייקח בחשבון גם את אופן ניהול ההגנה על ידי הנאשם ובין היתר - חוסר שיתוף פעולה עם הרשויות, שקרים שמסר ושינוי גרסאותיו.

המאשימה טענה, כי הזיכוי איננו מלא, אלא בשל חוסר בראיות מספקות.

המאשימה טענה, כי הבקשה אינה עומדת בתנאים, שנקבעו בדין, לא בנוגע לשאלת דיות הראיות וגם לא בנוגע לעילה של פיצוי מחמת הצדק.

המאשימה טענה, כי מכל מקום, בהתאם לדין ולהלכה הפסוקה, הפיצוי הינו בשל ימי המעצר והוצאות הגנה בלבד.

ההגנה טענה, כי לא הוגשו אסמכתאות בנוגע להוצאות הגנה או שכר טרחה בפועל, כפי שנדרש בתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר), תשמ"ב - 1982 (להלן: "התקנות").

בתשובת ההגנה נטען, כי ההגנה לא הסכימה לקיומן של ראיות לכאורה מלכתחילה, אלא פירטה טענותיה והסכימה לכך רק לאחר המלצת בית המשפט, המותב אשר שמע הבקשה למעצר עד תום ההליכים.

עוד נטען, כי כבר מתיק החקירה ניתן היה להבחין בבעיות בראיות, כשהראיות האובייקטיביות עמדו בסתירה לעדויות שנמסרו מפי העדים.

בנוגע להוצאות ההגנה נטען, כי ההגנה עותרת לקבוע את שכר הטרחה בהתאם לתקנות וכי בפועל - הוצאות ההגנה היו גבוהות בהרבה.

בהודעה נוספת מטעם המאשימה, שהוגשה היום - שבה בטענה, כי ההגנה לא פעלה במטרה לנסות ולהוכיח טענותיה, לרבות טענת האליבי, וכי לאופן ניהול ההגנה - מן הדין שיהיה משקל בדיון, בבקשה מסוג זה.

דין והכרעה

פיצוי בגין מעצר או העמדה לדין אינו זכות מוקנה לנאשם, אשר זוכה בדין. לבית המשפט הפרורוגטיבה להחליט בנוגע למקרים המתאימים לכך.

שתיים הן העילות לתביעת פיצוי זה, כפי המפורט בסעיף 80 לחוק. האחת - אם ראה בית המשפט "שלא היה יסוד לאשמה". השניה - אם ראה בית המשפט "נסיבות אחרות המצדיקות זאת".

אשר לעילה הראשונה - השאלה היא, האם הראיות שהיו מונחות לפני התביעה, די היה בהן ליצור אצל תביעה, הפועלת בזהירות סבירה, ציפיה להרשעה. ראה ע.פ. **4466/98 דבש נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(3) 73.

בחינת המצב הראייתי והענין לציבור - תהיה בהתאם למצב, שהיה בעת הגשת כתב האישום, ולא בעקבות התפתחויות, שאירעו בשלבים מאוחרים יותר. ראו ע.פ. 6137/05 **שלומוב נ' מדינת ישראל** (פורסם במאגרים).

על הענין לציבור במאטריה המדוברת - קטטה הכוללת ירי באזור מגורים - אין צורך להכביר מילים.

השאלה העומדת לדיון היא בנוגע לתשתית הראייתית להגשת כתב האישום.

בבחינה טכנית של הדברים, ניתן היה אולי לומר, כי היו בידי התביעה הכללית, בעת הגשת כתב האישום, די ראיות על מנת להקים סיכוי סביר להרשעה וזאת, מעצם העובדה, כי נגבו עדויות ממספר עדים שונים, שהפלילו את הנאשם.

הוסף לאמור - הסכימה ההגנה לקיומן של ראיות לכאורה, אם גם לא מיד בתחילת ההליך ואם גם, לטענתה, לאחר שמיעת המלצת המותב, אשר שמע את בקשת המעצר.

אלא, אין על הגורמים הצריכים לעניין לפעול כ"טכנאי משפט" והבחינה של הדברים - לא מן הדין שתיערך בדרך של "רשימת מצאי", קרי: יש עדים שמסרו עדויות הדומות בעיקרן ומכאן - קיים סיכוי סביר להרשעה.

לשון אחר - התביעה הכללית אסור שתפעל באופן בו מוגשת תלונה והיא מובילה לכתב אישום. עליה להפעיל שיקול דעת מעמיק יותר, אשר מעורב בו גם נסיון החיים; הנסיון המקצועי; הבנת הסיטואציה והכוחות הפועלים.

במקרה דנן - יש ממש בטענת ההגנה, כי בחינה מעמיקה שכזו היתה מובילה לשיקול נוסף בשאלת הגשת כתב האישום.

זאת, בהיות כתב האישום נסמך על עדויות אנוש, כולן של עדים, בני פלג אחד, קרובי משפחה, כולם עוינים את הנאשם ואת הפלג אליו משתייך.

על אף שעלה בידי היחידה החוקרת לאסוף מהזירה ראיות חפציות לא מעטות, לרבות תרמילים; כפפה ששימשה, ככל הנראה, את היורה; כרטיס אשראי - אף אחת מהן - לא קשרה הנאשם למעשים ולא היה בהן כדי לחזק, ולו במידה כלשהי, את עדויות האנוש.

המדובר, כאמור, בשני פלגים העוינים זה את זה, שאין סיבה להעדיף עמדת מי מהם, ובנסיבות אלה - תובע בקיא ומנוסה - היה דורש חיזוק התשתית הראייתית בראיה אובייקטיבית כלשהי, בטרם הגשת כתב אישום.

במקרה מסוים זה, אין בית המשפט מוצא, כי הסכמת ההגנה לקיומן של ראיות לכאורה, יהיה בה כדי לאיין הפיצוי בגין

המעצר שלא כדין. זאת, לאור השיקולים שפורטו לעיל, ובהינתן, כי הסכמה זו לא היתה משוללת יסוד בשלב הדיוני בו ניתנה. לענין זה ראוי להוסיף, כי הסניגור המלומד ניהל ההגנה בתיק זה באופן יעיל ומהיר, שאפשר להתקדם בהליך במהירות.

מכאן - קמה עילה לפיצוי מסוים, בשל החלופה הראשונה הקבועה בדין, קרי: שאלת היסוד לאשמה.

אשר לעילה הנוספת - זוהי עילה המבוססת על מגוון רחב של שיקולים, בין היתר, טיב הזיכוי; התנהלות התביעה; נסיבותיו האישיות של הנאשם; וכן - נזקים מיוחדים שנגרמו לו.

לכל נאשם ולסובבים אותו עלולים להיגרם נזקים כתוצאה מניהול הליך פלילי ובוודאי ממעצר. הטענות בנוגע לנזקים הכלכליים, שנגרמו לנאשם, נטענו בעלמא, ללא הוכחה בראיות של גובה הנזקים או של הקשר הסיבתי שבין הנזקים הנטענים לבין המעצר. מכל מקום, נפסק, לא פעם, כי הפיצוי לפי סעיף 80 הנ"ל הוא בגין מעצר והוצאות הגנה, ולא בגין נזקים אחרים. ראו ע"פ 1767/94 **יוסף ואח' נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ"ג(1) 505.

בנוגע לעילה זו - לנוכח שמו הטוב של הנאשם ומעמדו בציבור במסגרתו פועל, כפי שעלה מהראיות, ניתן לומר, כי נגרמה לו פגיעה, לא מבוטלת, כתוצאה ממעצרו. אך בית המשפט אינו מוצא הכרח לדון בשאלת ביסוסה של עילה זו, לאור מסקנתו, כי העילה בהתאם לחלופה הראשונה הקיימת בדין - מתקיימת.

סיכום ביניים - בית המשפט מוצא, כי קמה העילה הראשונה הקבועה בדין, לפיה - בבחינה מעמיקה של חומר הראיות - היה מקום לדרוש ראיות נוספות לצורך הגשת האישום נגד הנאשם דנן וככל שלא תימצאנה - להימנע מכך.

אשר לחישוב הפיצוי: בהתאם לדין ולפסיקה - כאמור - מוגבל הפיצוי בגין ימי מעצר, בהתאם לסכומים הנקובים בתקנות וכן הוצאות הגנה, אף הן מוגבלות בהתאם לתוספת בתקנות.

בנוגע להוצאות ההגנה - האסמכתא שהוצגה אינה נוגעת להוצאות הגנה בהליך הפלילי, אלא בהליך מנהלי, שענינו השעייתו של הנאשם מעבודתו בשירות המדינה (במשרה חלקית).

לא הוצגו אסמכתאות כלשהן בנוגע לתשלום שכר טרחה בהליך הפלילי ומכאן - אין בידי בית המשפט לפסוק פיצוי בגין ראש נזק זה.

סיכום

בית המשפט מקבל הבקשה, בכל הנוגע לפיצוי בראש הנזק של ימי המעצר.

עמוד 7

ההגנה תגיש לבית המשפט, בתוך 7 ימים מהיום, פסיקתא, בנוסח מוסכם על התביעה, ובה חישוב גובה הפיצוי בגין ימי המעצר בלבד, בהתאם לתקנות.

המזכירות תשגר ההחלטה לב"כ הצדדים.

הודעה זכות הערעור.

ניתנה היום, כ"ט שבט תשפ"א, 11 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.